

Dñica quinta post trinita.

rat venit quartus egenus cui residuum panis dari iussit. iterum discipulo murmurante confortauit eum in fide. virque sermonem completuit. **E**cce quattuor nauicule sibi numerus pauperum mittuntur ei cibo et potu plene. **E**cce s unum et primum primum hominum misericordiam videlicet augmentum temporalium. et hec est mensura bona quia qui dat pauperi non indigebit. **P**rouer. xxiij. Ideo ad misericordiam hortatur vnusquodque Petrus rauenen. i. ser. da pauperi micam vt accipias totam. da pauperi vt det tibi. qz qd quid dederis pauperi tu habebis. et qd a te non accipit pauper habebit alter. **E**t idem Petrus declarat qd deus retribuit elemosynam cum fenore. deus ad vsuram accipit vnus. p centum et tñ homines nolunt cum eo habere ptractum. Quare. qz forte solliciti sunt de cautione. Nonne exigue hō cartule obligatione pstringit deus tot et tantis voluminibus canit et debitor nō tenet? existimo qd seipm restituat et riget. qz non potest ille mentiri. Idem enī ipse est executor et debitor. nec erit in reddendo durus. qz largitor est psumus. **S**ecundū primum est remissio iniquitatis. **I**uxta illud Prouer. xxiij. Iusticia et misericordia redimit iniquitas. **E**t Eccl. iij. Quia sicut aqua exstinguit ignem. ita pccm exstinguit elemosyna. idē hortatur Daniel nabucho. Pccm inquit tua elemosynis redime. Dan. iij. quia elemosyne sunt pccm redemptionis anime quā vendidit peccator ere peccator. Sicut declarat Aug. sup illo vbo. pccm redemptionis anime sue. ps. xlvij. Illi in qm pccm habent anime sue qui non cessant elemosynas facere. **E**t hec est mensura conferta. i. plena. **T**ertium primum ē liberatio penalitatu. Nam ppter misericordiam quam qd facit pauperi deo miseret sibi a penis eternis eū liberado. Quia sup illo vbo. ps. xl. Beat⁹ qd intelligit sup egenū et pauperem in die mala etc. dicit Petrus rauenen. In die mala deo illi liberatoz assistet qd pauperem a malis liberauit. nā sine causa pccm accusat qd pauper excusat. imo accusari nō poterit quem facietas pauperis excusauit. diem vō malum videbit qui dñe iudicij sine aduocatioe pauperis intrabit. Denique qz audiuit egenum rogantē audit toto orbe terrarū ecclesiaz sic rogantē. deus pseruet eū et viuificet eū. Cōseruat eum ne rapiat ad penā. viuificat vt resurgat ad vitam. da g pauperi panem. da potum. da vestimentum. da tectum si debitorē. non iudicem vis habere deum. hec ille. et hec ē mensura agitata. **Q**uartum primum ē donatio celestium voluptatum. Congruum est enim vt qui hic pauperes voluptatibus suis refecerūt qd et ibi voluptatibus celestibus reficiantur. et qui hō eis necessaria negauerunt qd ibi apud in

feros torqueantur. **I**uxta illud quod dixit Petrus rauenen. in sermone loquēs d diuiste epulone et Lazaro. ob hoc inquit diues ille torquebatur apud infernum. quia Lazarus non fecerat sibi amicum. Quid ergo sunt pauperes quibus damus nisi Lazari nostri per quos de terra ad celum migramus? **E**cce pauper cui das non habet quod retribuatur. Sed cum pro te deum orat. quasi ad deum clamat. domine mutuum accepi ab homine fideiube pro me ideo et si non tenes pauperem redditorem idoneum. tamen habes fideiussorem. quasi diceret. Qui restituet tibi datum centuplum. et hec est mensura superfluens quāz dabit in suum nostrum quod nobis prestare dignetur.

Dominica quinta post festū sancte trinitatis. Sermo primus.

Omnēs vna
nimes in oratione estote compatiētes. fraternitatis amatores misericordes. modesti. humiles. nō reddentes malū p malo. vel maledictum p maledicto. Sed e contrario benedictes. quia ad hoc vocati estis vt benedictiones hereditatis possideatis. ita habetur. j. Pet. iij. Ambrosius in exameron dicit. Apes quando prescunt celi temperiem pofuturam cum agmine procedunt ad opera d alpheario sup flores et prata et alie flores agregāt pedibus. alie aquam ore portant. et interdum ita se aggrauant qd non possunt ex grauedine ad alphearia reuolare. veniunt ergo alie apes et sic onustas exonerat et cum eis ad alpheare quasi cōgaudētes student puolare. Moraliter p apes in proposito significantur immundi peccatores. **I**uxta illud Esaie. vij. Sibilabit dominus apī. i. imundum peccatorem per inspirationem ad se vocat. Isti igitur cum magno agmine. qz stultorum infinitus est numerus. Ecclesiastes pmo. Procedunt ad opera mala videlicet ad flores voluptatum et prata vanitatum. Sicut illi qui dicunt Sapient. ij. Venite fruamur bonis et vtamur creatura tanquam in iuuentute celeriter. bono vino et vnguēt nos impleam⁹ et non ptereant nos flos campi. id ē. amenitas temporis. coronemus nos rosis anteqm marcescant. nulluz pratum sit quod non pertrāscat luxuria nostra. vbiqz relinquamus signa leticie. quoniam hec est pars nostra. et sic in tñ se aggrauant voluptatibus et dulcedinibus peccatorum qd dicere possunt cum ps. xxxvij. Sicut onus graue grauate sunt sup me. **E**t ta-

liqꝫ grauedine impediti et tardati nequiuꝛ ad
alphearua sancte ecclesie aut regni celestis re-
uolare. Quia sm ps. lxxvij. Homo est spiritus
vadens scz in pctm et non rediens de per se a
peccato. Et ideo alie apes. i. homines huiles.
de quibus dicit vnicuqꝫ seorsum ipse sapiens
Acti. xi. Breuis i volatilibus apis. i. humilis.
inter superbos debet copati eozu aggrauatio
nibus et eis venire in adiutorium eosqꝫ orati-
nibꝫ suis exonerado. Iuxta illud apli ad Gal.
vj. Alter alterius onera portate. vt sic possint
ad aluear sancte ecclesie videlicet pgregationis
fi deliu peruenire. Ad hoc etia hortataꝛ Apli
Petrus in verbis passumptis. Ques vnanimis
in oratione estote videlz orantes pro peccato-
ribus et eis copatiētes vt redeant ad fidelium
vnitatem. In hac epistola ducit nos primo ad
multiplicem virtutum perfectionē. ibi. omnes
vnanimis. secundo ostendit quibus vult dare
glorie adeptionem. ibi. qui eni vult. tertio po-
nit inualidam maloꝝ persecutionē. ibi. quis ē
qui vobꝫ. Airca pūmū introducit nos ad mul-
ticiplicem virtutū perfectionē cū dicit. omnes vna-
nimes. Ubi nota Tullius. ij. rhetorice sue dicit.
Quidā pictor volēs formare imaginē pulchrā
videns qꝫ nulla esset ita speciosa qm ibi eēt ali-
qua impfectio admixta. pgregauit. vij. v gines
speciosissimas a quaz qualibet accepit qꝫ fuit
pulcherrimus et speciosissimꝫ et diuisit illd qd
fuit deformitatis. Sic qꝫ fecit pulchrā imaginē
nullā impfectionē hūtez. Postice pictor ille ē
qlibet christianꝫ hō. imago vō est aīa. De qua
dicit Aug. in li. de spū et anima. Aīa ē substā-
tia creata imortalis deo filis imaginē hūis dei
creatoris. Hāc aut volēs hō christianꝫ facere
pulchrā nō inuenit aliquā ad eius similitudinē
faciat decorā. qz omnes declinauerūt et sil in-
utiles facti sunt. ps. xij. Et Roma. iij. Omnes
peccauerūt et egent grā dei. et sic non est aliqꝫ
adeo pulchrā qm habeat aliqd impfectionis. et
dicere pōt cum David ps. cxxxvij. Imperfec-
tum meū videntꝫ oculi tui. Ideo pgregare dꝫ
septēz v gines spūa es. s. vij. vntes a qbus qd
pulchrꝫ est debet sumere et id qd deformiꝫ di-
mittere vt sic imaginē anime sue pulchrā pge-
re et ornare possit. Prima igit vgo vocatur cō-
cordia. Et vt habet i libello qui dꝫ paradysus
anime. cōcordia ad deū vera est se vniri volun-
tati diuine in pspers et i aduersis. p posse et hꝫ
aliquid veritatis et aliqd falsitatis. Argumen-
tum vere cōcordie est qꝫ ad omnes tam sancte
se hꝫ debet hō vt nullus d eo querela moueat
vel etiā verbū de ipso loqui valeat. Ecce hec ē
pulchritudo quā ab hac v gine sumere dēas. p
aīa tua exornāda qꝫ diabolus nihil plus timet

nisi veraz cōcordiā. vt dicit Hugo. qz eo nihil
iocūdiꝫ. vt dicit ps. cxxij. Ecce qꝫ bonū et qꝫ
iocundū. et. vbi dicit glo. habitare in vnum oī
bus christianis puenit qui in vnu dnt habitare
mente et fide. in cuiꝫ signum dicit Abraam ad
Loth. Queso ne sit iurgū inter me et te et inter
pastores nostros. fratres eni sumus Gen. xij.
Hāc g verā pcordiaz dēm inuolabilē obfua
re. qz est vnu de illis que placita sunt sapienti.
Acti. xvj. In tribꝫ bñplacitū est spūi meo que
pbata sunt corā deo et hoibus. pcordia fratꝫ
amor. p pmoꝝ. et vir et mulier bñ p fentiētes. qꝫ
ppē si occasione qꝫcunqꝫ fuerit cōcordia viola-
ta statiz dēt recōciliari. Pē illd. Ade recōci-
liari fratri tuo. Mat. v. Qui figura pcessit in
Joseph qꝫ licz fuit a fratribꝫ veditꝫ et in gūe fuit
tutem redactꝫ. tū faciliē fuit eis pcordatꝫ et re-
cōciliatꝫ in signum purissime cōcordie et vere
osculatus ē eos. Gen. xlv. Et signū false pcor-
die inter deū et hominē est qm aliqꝫ non sollici-
te inuestigat cōsciam suā. et sic p erroneam cō-
scientiā credit se placere deo cū in oibus vere
displceat. vel argumentū false cōcordie est qm
mali aduersum bonos pcordes fiant sic Bala-
am et Balach ad maledicendum pplo dei facti
sunt cōcordes Numeri. xij. Et herodes. s. et
Pilatꝫ facti sunt pcordes et amici. vt christum
morti p demnarēt. Luc. xxij. Et hoc ē quoddā
deforme in hac v gine pcordia. igit pulchrū est
sumedū et deforme relinquedū ne imago anime
tue p hoc deformetur. Secunda virgo a qꝫ de-
bes sumere pulchritudinē ē oratio qꝫ significat
p puellā quā hoies indie regiones miserunt in
montem vt cantaret dulciter corā fonte. et hec
causa cantꝫ vt fons daret aqꝫ largissime et to-
tam regionis ariditatē tempe irrigaret vt scri-
bit Soli. li. de mira. mundi. quia oratio mitti-
tur in montem celi vt cantet corā fōte christo
vt aqꝫ grarū nobis largissime largiatur. Sed
hec puella aut virgo habet aliqd speciositatis
et aliqd difformitatis. dicit eni Alanus in spe-
culo suo de arte p dīcādī. c. de oratione. Que
dam oratio ē pniciosa qꝫ petimus malū qlis fu-
it oratio. p ditorū inde qꝫ petiit. p ditionē saluato-
ris. vnde in ps. cxiij. Oratio eius fiat in pctm
Alia ē oratio qstiosa qꝫ petimꝫ tpalia qlis fuit
oratio filioꝝ zebedei qꝫ petierūt vt alē sederet
ad dexterā. alē vō ad sinistrā christi i regno suo
quē credebat tpaliē regnaturū Mat. xx. Ter-
tia ē i fructuosa qua qꝫ obstatꝫ petiit salutē
eternā. de qꝫ dñs dicit. Mo oīs qꝫ dicit mibi dñe
dñe intrabit i regnū celoz. Mat. vij. Quarta
ē fructuosa in qꝫ cōtingentibꝫ nihil obmittit de
qꝫ dꝫ qꝫcunqꝫ petieritis pꝫz i noīe meo dabit vo-
bis. Primas tres petitiōes dēmus declinare

Dñica quinta post trinita.

tanq̃ deformes malas et infructuosas quia de
formant aias. **Quarta** vō vnanimiter tenere
debemus vt illa orōne vnus alteri⁹ studeat sa-
lutem postulare. **Iuxta illud** **Iac. v.** **Orate** p
inuicem vt saluemini. **Quia** dicit beatus **Aug⁹**
sup beati immaculati. **Nihil** certe delectabilius
est in aure dñi q̃ pura oratio directa de corde
fidei. **Ad** exornandā g̃ animaz tuam accipe de
hac ṽgine qd̃ ē pulchr⁹. s. fructuosum et dimit-
te qd̃ difformi⁹ est. s. p̃ciosum questuosum et
infructuosum. qz bona intētio oratiōis cor no-
strum ornat et serenat. **Sicut** detestat **Aug⁹**. i
ser. dñi. li. v. **Quid** tibi inquit opus ē ip̃sa ora-
tione si de⁹ nouit quid nobis sit necessarium nī
si quia ip̃sa oratiōis itētio cor nostrū serenat
atqz purgat. **Et** ad excipienda diuina munera
que nobis spūaliter infundūtur capacius effi-
cit **Tertia** spūalis ṽgo a qua debemus sume-
re pulchritudinē ad decozandā aiam est dile-
ctio vel fraternitas amor. et hec habet etiā ali-
quid turpitudinis difformitatis vel falsitatis.
et aliqd̃ pulchritudinis vel veritatis. **Argumen-**
tum vere dilectiōis p̃xiimi vel fratris est cōdo-
lere cum amico vel inimico in quacunqz aduer-
sitate vere. et ex corde congaudere in omni p̃-
speritate. **Argumētū** autē falsę dilectionis vel
odij ad p̃ximum est. qñ aliquis cum grauitate
mentis de p̃ximo cogitat. qñ et tristis cū videt
quando in amaritudine aie cum ip̃o loquit̃ vel
de ip̃o loquitur ṽl audit d̃ ip̃so loqui omne bo-
num ip̃si⁹ vel quod sibi vtile est. quando potest
impedit quando bonū quod in ip̃o est diminu-
it et perit. hec ex padisio anime. **Et** certe qui
hanc falsam dilectionem habet aut odium ad
p̃ximū bestialem habet animū. quia dicit glo.
super illo ṽbo p̃s. **xlviij.** **Homo** cuz in honore
esset qz homo cuz ad imaginē dei est fact⁹ quā-
do studet vanis compatus est iumentis. ex eo
qz nō agit fm̃ rationē. **Et** dicit magister **Hol.**
super eodem ṽbo. qz homo sine charitate. s. ve-
ra viuens et cōtra rationem agens merito assi-
milatur bestiis. qui g̃ vult animam a bestialita-
te deformatā pulchrā facere debet veram dile-
ctionem ad p̃roximum habere. et fraternitatis
amator esse. **Qñ** sacra scriptura ponit tres mo-
dos fraternitatis. qz x̃ps dicit **Mat. xxij.** **Om-**
nes vos fratres estis. **Primo** aliqui dicuntur
vterini ab eiusdē vteri egressiōe. hoc modo fu-
erunt fratres **Ioseph** et **Beniamin**. **Gen. xlv.**
Aliqui dicunt fratres collactanei ab eiusdē la-
ctis susceptione sicut **Danaben** et **Herodes**.
Act. xij. **Tertio** aliqui dicuntur fratres adop-
tīui ab eiusdē hereditatis p̃icipatiōe sic **moyses**
fuit fili⁹ adoptiu⁹ filie **pharaonis**. **Exo.**
ij. **Sic** moraliter omnes sumus fratres de eo-

dem vtero ecclesie spūsancti semine procreati
in quo vtero genuit nos pater ṽbo veritatis.
Etiam sumus fratres collactanei de eodem la-
cte manante ab vberibus p̃solationis ecclesie
Ideo dicit dñs **Isa. vli.** **Gaudete** cuz domino
vniuersi vt sugatis et impleamini ab vberibus
cōsolationis eius. **Ad** cui⁹ lactis sumptionem
vel suctionem et spūalis dulcedinis cōsolatio-
nem. inuitat nos apls. j. **Pe. ij.** **Quasi** mō ge-
niti infantes sine dolo lac p̃cupiscite vt cresca-
tis in salutem. **Tertio** etiam sumus fratres ad-
optīui ad hereditatē eandem. s. eterne felicitatis
gl̃iam adoptati. **Iux̃ illud.** **Vocati** estis vt
hereditatē eternā possideatis. j. **Pe. iij.** **Ideo**
merito debem⁹ i pace et fraterna dilectiōe cō-
vni. **Quarta** ṽgo d̃r compassio. ista etiam hz
aliqd̃ pulchritudinis vel veritatis vel aliquid
difformitatis vel falsitatis. **Signum** vere com-
passionis ad p̃ximum est condolare afflictioni-
bus p̃ximorum tam corp̃alibus q̃ spūalibus.
sicut **Moses** q̃ tñ cōpatiebat̃ populo israel
peccati qz dicebat. dimitte eis hanc noxā. aut
si non facis dele me de libro in quo me sc̃psisti.
Exo. xxxij. **Sed** argumētū falsę compassionis
ē cuz aliquis verba cōpassionis p̃fert et vultū
compassionis exhibet et tñ de afflictione i cor-
de gaudet. et afflictionem eius non alleviat vel
affligentes eum cuz potest non compescit. **Sz**
potius ad affligendum eum ṽbo signo et facto
alios puocat et confortat. et illud est quoddā
difforme in compassione. **Accipe** ergo qd̃ pul-
chrum est et veruz. s. veram compassionem scz
ad pulchrificandū tuaz aiaz et dimitte illd̃ qd̃
est difformē. **Ideo** dicit **Ioh. i.** **Assio.** in li. col-
la. **Filij** p̃ximum habete quasi vnum de mem-
bris vestris. **Si** videris in bonis actibus con-
uersantem p̃ximum tuum cōgratulare ei et illi-
us gaudium ad tuuz gaudiū ducito. **Si** qd̃ au-
tem patitur aduersum. compatere ei. et illi⁹ tri-
sticiam tuam tristiciā deputa. q. d. sic ornatur
aia tua. **Et** beat⁹ **Greg⁹**. vj. **moral.** ad cōpassi-
onem hortat̃ veram. cum dicit. **Visitās** speciē
suam non peccabit vt quisqz in altero confide-
rans ex seipso colligat qualiter infirmitati al-
terius cōdescendat. **Quinta** ṽgo a qua capien-
da ē pulchritudo est misericordia. et hec simili-
ter habet aliqd̃ pulchritudinis et veritatis et
aliquid difformitatis et falsitatis. **Signū** vere
misericordie est cum aliqz sibi subtrahere po-
test. **Insuper** p̃tinuo laborās etiam sup vires.
vt possit indigentib⁹ subuenire. **Et** vere miseri-
coris q̃diu habet aliquid indigentibus submini-
strat qz si non faceret misericordiā veram non
haberet. **Iuxta** illd̃ **Chrys.** **Quādiu** aliqd̃ ha-
bueris omnib⁹ non suffeceris nondū opus mi-

sericordie compleuisti. Sed signum false misericordie est cum necessitatem cuiuslibet p posse non subleuat vel cum tribuit vt laudē humanā habeat. vel qui pauca dāt vt maiora accipiant. de q̄ dicit **Chrys.** sup **Matth.** li. i. Omnia que nob dat non solum nobis. sed et etiam alijs per nos dat deus. vt ex eo q̄ a deo accipimus ptem impetentibus faciam⁹. Qui ergo de laboribus indigentib⁹ nō dat prandium. nō suū sed alienum manducat. De scō dicit **Aug.** super ps. Sunt pleriq̄ quos si pleriq̄ rogant huc illucq̄ circūspiciunt nisiq̄ testem viderint pecuniam nō tribuunt vel nisi solus testis fuerit in presentia nō libenter dant sed manu ptracta. O christiane si deum testem queris humanos oculos cur requiris? Cum ergo pauperi dam⁹ nō quantū de nostro. sed quasi de christi dono tribuamus et tollamus manus nostras in sancta vt quicquid facimus faciam⁹ causa dei. De tertio dicit **Hiero.** ad nepociū. Sunt qui parū pauperib⁹ tribuunt vt ampli⁹ accipiant et sub p̄textu elemosyne diuitias querūt que magis venatio appellāda ē q̄ elemosyna. Sic bestie sic aues capiunt et pisces modici in escam ponunt vt matronarum in eo saculi p̄trahant. **Hec Piero.** de vita clericorū. Idcirco accipe de misericordia tanq̄ de v̄gine pulchra id quod est pulchrius et dimitte qd est turpius videlicet exercēdo opa misericordie ppter deum vel corporaliter vel spiritualit. **A** corporaliter quidem infirmorum visitatione. sitientium potatione. esurientium cibatione. captiuorū redemptione. nudarū vestitione. pegrinorū collectione. aduenarum mortuorum sepelitione. Vel spūaliter cum mollestanti ignoscit. peccās corripitur. ignorās docet. insipies cōsilio dirigitur. mestus consolāt. p saluteq̄ p̄ximis oīs iniuria patienter sustinet. et hoc vltimo numerat inter opera misericordie. qz per hoc feruor irati hominis mitigatur. Ideo dicit **Isid.** de sumbo. quo semp impatiaris et si non semp pecuniā saltem gratia. De his **Albinus** dist. xlv. c. tria inquit. sunt genera elemosynarū. Una corporalis videlicet egenti dare quicqd poteri. Alia spūalīs dimittere a quo lesus fueris. Tertia delinquentem corrigere et errantē in viam veritatis inducere. Sexta virgo est modestia et ē in dictis vel factis. et fm **Tullium.** ij. rebeto. Temperare animū ne imoderate tendat in excelsa reprimere omnes delectationes sup̄fluas. reformare appetitum delitiosum. Excludere omnē sollicitudinē sup̄fluam. et in omnibus talib⁹ tenet modū. qz semp timet deū offendere p̄ excelsū. Ideo inquit **Sapiēs.** finis modestie timor dñi. **Proverb.** xxij. Ad hanc hortatur nos apostolus. Modestia inquit vestra nota sit omnib⁹ bo-

minibus. **Ad Phil.** iij. Septima et vltima ē humilitas que est cōuersatio oīm virtutum. Iuxta illud **Greg.** Qui ceteras virtutes sine humilitate congregat puluerē inuentū portat. Isti⁹ humilitatē sunt aliqua pulchra et aliqua difformia. Signum vere et pulchre humilitatis est quādo hō tm se deicit q̄ omni gratia indignum se sentit. vel qñ querit infimum locū infimos socios infimum officium et infima vestimēta. et habet sex gradus. Primus est in omnib⁹ se deo subijcere. Secundus se omnibus inferiorē iudicare. Tertius nulli iniuriam irrogare. Quart⁹ de illata iniuria non dolere. Quint⁹ nulli malum p malo reddere. Sext⁹ maledicentib⁹ benedicere vlt⁹ benedicentib⁹ nō maledicere. De pmo dicit **Aug.** li. xiiij. de ciui. dei. Pia inquit humilitas facit hominē subiectum sup̄iori. nihil enim sup̄ deo Ideo exaltat humilitas quia hominē subiectū facit deo. de tribus alijs dicit in epistola ad **Hilariū.** Tunc virtutē hūilitatē haberem⁹ si oībus nos minores iudicaretur nec vltra alicui iniuriam faceremus nec illatam nobis grauiter doleremus. Et bt⁹ **Petrus** etiam tangit quintū signū humilitatis cum dicit. nō reddētes malū p malo scz in factis. nec maledictum p maledicto. In v̄bis enī tūc fm **Anselm.** li. similitudinū. Pō vere ē humilis qñ patienter sustinet molestias sibi illatas siue in maledictis. siue in malefactis et talibus consequit⁹ misericordiā a deo q̄ ostendit idē p similitudinē. Si aliq̄s seruatorū alicui⁹ dñi discreti peccasset in eum et dū multi sibi fierent molestie si nō reclamaret nec inde murmuraret Sed se potius iuste talia pati diceret citi⁹ apd dñm misericordiā inueniret. Nos itaqz ait **Anselm.** quia multa cōtra creatorem nrm cōmissim⁹ tanto humiliari studiosi⁹ debem⁹ q̄to magis indulgentia nos idigere videm⁹ vt possim⁹ cuz ps. dicere. bonū mihi qz humiliasti me. hec ille. Et nō solū nō debem⁹ malū p malo reddere. sed et maledicentib⁹ benedicere. **Roma. xij.** hoc signum humilitatis docuit xp̄s verbo et exemplo cum maledicenti et p̄cuiēti dixit. Si male locutus sum de malo perhibe testimonium. **Ioh.** xvij. Et quare debemus maledicētib⁹ bñdicere. ondit ap̄ls **Petr⁹** rōnē dicens. Quia in hoc vocati estis vt bñdictionē qua dñs bñdicet iustis. **Matth.** xxv. Venite bñdicti hereditatez possideatis. q. d. Qui vocati estis ad eternā hereditatem et expectatis eternam bñdictionēz iustū est qz p maledictionē bñdictionē reddatis Sed hec sunt signa vere humilitatis. Sed signa false humilitatis sunt per contrariū. Quis se non vult deo subijcere nec inferior apparere. et sic de alijs. de tali dicit **Sapiēs.** Eccl. xix. Et qui nequiter se humiliat. glo. vt hoīes ma-

Dñica quinta post trini.

gis decipiat et interiora eius plena sunt dolo et iniusticia. **Eccl. xix.** Accipe ergo ab hac virtute illud quod est pulchrum ad ornatum tue anime ut coram deo ornatus in celesti patria appareas ad quam nos perducatur pater etc.

De eadem dñica. Sermo secundus.

Ascendens ie
sus in unam nauim que erat Simonis rogauit eam a terra reducere pusillum. **Luc. v.** **Aristo.** in pbleumatibus dicit quod nauis profundius aque immergitur dum appropinquat litori vel est circa litus quam in profundo in medioque aquarum. Et ratio est quia in medio aque consueverunt esse profunde in quibus naues minus immerguntur. Sed secus est in litore. Moraliter per nauem intellige animam humanam. Juxta illud **Proverb. vi.** Facta est quasi nauis institoris de longe portans panem suum. Quilibet enim institor spiritualis est homo et mercator. Juxta illud **Luc. xix.** **Negociamini** dum venio. super quo dicit beatus **Bernardus** in sermone de spirituali negotiatione. libenter amplector negotiationem tuam quia negotium meum est. In his negotiationibus precipis esse animam meam ut sit nauis institoris de longe portans panem suum. **Negociabor** dum venias venienti letus occurrat et utinam letus audiam. euge fue bone et fidelis. hec ille. De inquit naues videlicet humane anime. quanto plus accedit ad litus beatitudinis et salutis. tanto plus immerguntur ad temptationis et tribulationis ut interdum desperare videantur. Juxta illud **Greg. in moral. li. x.** Sepe namque tot temptamenta nos obsident ut ipsa nos eorum numerositas penitus ad lapsum desperationis inclinet. et hoc nonnunquam percurat diabolus qui toto conamine nititur fideles impedire ne ad litus beatitudinis eterne possint de via mundi peruenire. Sicut figuratum est **Numeri. xxi.** ubi legitur quod **Arad** rex chananeorum impedivit filios israel in transitu ad terram promissionis et existens victor duxit ex israel predam. Nam **Arad** interpretatur descendens et significat diabolum qui descendebat de celo empyreo in quo creatus fuerit in aere caliginosum. ut deducit magister **li. ij.** sententiam dist. vi. c. j. et ij. ut sit causa exercitationis qui videns fideles per filios israel designatos ad terram viventium anhelare nititur. eos impedire aliquando debellat. eos in peccatis submergit et captiuos eos abducit. Sed quia varius est euentus belli. ideo fideles non debent desperare. sed cum adiutorio dei fortius vires resumere et ad nauem penitentie sancte et unitatis anime matris ecclesie percurrere et eam ascendere ut sic possit naufragium euade-

re iuxta verba thematis allegati. **Ascendens Iesus** in unam nauim. in hoc dedit nobis christus exemplum duplex. primum salutaris penitentie ibi. ascendens in nauim. secundum virtualis obedientie ibi. que erat Simonis petri. Nam **Simon** interpretatur obediens. Circa quod notandum quod quadruplex est nauis. prima penitentia virtualis. secunda ecclesia vniuersalis. tertia crux triumphalis. quarta mens rationalis. Prima ergo nauis in quam ascendere nos oportet. ut unusquisque naufragium euitet et penitentia virtualis. **Quoniam** **Dolcor** super **li. sap. lec. lxviii.** dicit quod statim penitentia que iam inchoatur comparet nauis triplici ratione. propter figure qualitatem. vecturam commoditatem. iacture possibilitatem. Primo igitur propter figure qualitatem quia nauis figura stricta est in extremis et lata in medio. Isto modo est de penitentia quia in principio difficilis propter defectum assuefactionis et resistentiam carnalis delectationis. Quia **Matth. vii.** dicit. Arta est via. scilicet penitentia que ducit ad vitam et pauci ambulant per eam. Contra quemlibet illorum dicit **Greg. in sermone.** Quid igitur o homo times penitentiam nihil in ea durum est quoniam etiam refectionem habeat. cum gustaueris tunc presenties quam suavis est odor eius naribus et sapor ei faucibus. non ergo eam expaueas sed esto in processu eius promptior. in ope paratior. in amore propensior. hec ille. In fine etiam penitentia est angusta. quia diabolus insidiat fini iusti cuiuscunque. Nam fini christi insidiat et ut dicit **glossa super Tob. vi.** Exiit piscis imanis ad deuorandum eum. domino inquit in cruce passo diabolus quo moriente crucifixus erat. aduenit ut si quid peccati in te inuenisset. vni mors est illa angusta porta de qua dicit **Luc. xii.** Contendite intrare per angustam portam. ista porta est ita stricta quod nullus oneratus diuitiis nullus impinguitur delictis. nullus adornatus vestibus preciosis poterit pertransire donec omnia deponat et nudus euadat. Juxta illud **Job. i.** Nudus egressus sum de utero matris mee nudus reuertar illuc. id est in terram que est mater omnium terrenorum. In medio est penitentia via aliquatulum ampla. **Quoniam** **Greg.** Via domini non nisi in arto itinere inchoatur. Sed in amoris dulcedine dilatatur. De his vijs dicit **Proverb. iij.** Duce te per semitas equitatis quas cum ingressus fueris non artabunt gressus tui et currens non habebis offendiculum. ubi dicit **glossa.** semite equitatis cum inchoant arte videntur et anguste. cum vero perfecti statim capiunt iaz ex consuetudine speciose vident et late. ideo per diuerso tempore dicebat **David ps. cxviii.** Viam mandatorum tuorum cucurri cum dilatasti cor meum. Et iterum propter verba labiorum tuorum custodiui vias duras. **Con**trario mali homines ingrediuntur latam viam in principio postea in processu artabuntur. Juxta